

تانيا، تانيا ت له كو ښيت؟...

ډډيب نادر

بهر له وهی بمړت گوتی: فايق... فايق، من وه کو سه گڼك دواي خاوه نه کهي بکهو ټټ، ملکه چانه چاره نووس ځه پټي ځي پټ هه ځگرتم. ويستم بير بکه مه وه، به ځام خه و که سر هاريکارم نه بوون. له په نجره که وه بټنکي سهر هورووژمي ده ځنايه ژووره وه و له گه ځا دوا تير ځزه دا ه ځزراو و سسته کاني ټو عسره دره نگه ټاوا بوون شانازی به ټواريه کي زستاني سپي ده به خشي، به ده نگ ځه که هر ځم گو ځبيستي بووم وتم: ځزگه مردن گه يشتن بوايه به ما ځي خه ونه کان، ټو خه ونه نهی... به هر ځا ځا، مادامه ځه دوورگه يه که کهس ل ځي نه گه ځاوه ته وه و هه تاهه تايي تيدا ده م ځنینه وه، ده ب ځه ونی هه تاهه تايي بي ځازينه ته وه... نه يسه، له ژر ځر با ځي تاريکيه لووت به رزه که دا ځاسپارده کي ځي ځا گه ياند، تاب ځي به ټاسته م گڼي پټ ده کرا، ده يه ويست به ده فته ري ياداشته کانيه وه، به ده فته ري گونا هه کانيه وه، هر وه کو ټو ناوزه دي ده کرد، به ده فته ري هه ناسه سارد و ناکامه کانيه وه، ځه که ره وهی ټو وشانه ي نيشتيما ن ځي له کيس چوويان ده ځسکانده وه، بټ، بټ هه تاهه تايه به ره و ټو دوورگه يه به ځه ځه بخر ټټ. وتی: دره نگ، ز ځر دره نگ درکم به وه کرد که له داني دنيا ته نها و ته نها خوداني ټو ت ځزه يادوه رييه م، تازه چان بټم مه يسر ده بټ قهره بووي گونا هه کاني ټو به هه ند وهر نه گرته نهی ټو سا بکه مه وه؟! به ځام به چي ده يتواني ل ځيان پا ځر بټ ته وه؟

دره نگ، ز ځر دره نگ زانيبووي، که نه ده بوو ده سته برداري ټو نيشتيما نه بټ، نه ده بوو به تا قوته نيا به دواي ځه دا ځي به ځه ځه ټټ، هيچ نه بټ له وه په شيمان بوو که هه و ځي نه دا بوو له گه ځا ځه يدا په لک ځشي بکات تا کو بيره وه رييه کاني نه وه ستن و ژيانيشي له و ځا نه پس ټټ!! چونکه ده فته ره کي له و ځا هه ت ځه به ولاوه پيت ځکيشي ت ځا بهر چاو نه ده که وت.

ټو ځه ځانه، تواناي جمو جوو ځي که م ببووه وه، به ځام له گه ځان نه که وت بوو، به پټ: به رده م نه ځه ځخانه ي جمهوري، تا نزيك پار ځزگا، به لاي به ځه ځه بهر ټټي ټاو و ټاوه ځه دا ځه يشتبوو، ټينجا ل ځر ل ځر گه ځا بووه وه جاده ي ټه ت ځه س، به ټه حمده ټا غادا چبووه ق ځرييه، گه ځا بووه وه شه قامي جمهوري، به لاي ټوت ځلي سه مير ټه ميسدا گه يشتبووه سر ځه ځه نيش، به پرده که يشدا ټه وبه ري خاصه ي کرد بووه ټا مانج، لاي ما ځه کي ټه وسا تان، که چي سه رپا کي گه شت و منه کردنه کاني چرووک

پښتر قه تاو قهت له وه تڼه هزری بوو ځڼ ځڼ له به تانیه که وه ده پځر ځر ت و .. به ځام که دکتار دی جهی پځی گوت: بیماریه کهت کوشنده یه، نه و په هکلی هر دوو سا ځا ه ناست دت و ده چ .. جا بځیه بارگه و بنه ځی پځایه وه و گه ځایه وه تا له شاره نه فسانه یه دووره دهسته کهی بچ ځته ناو سوباتی جاویدانه وه. نامه جوان پځراو و قه دکراوه کانی من و ده فته ره که و سیانزه نامه دا ه ځراوه کهی تڼیش که هر به له ځاوی شینباوی ځووبار ځڼ ده چوون که هر گیز ځهوتی ځی له ځگوم ځا ناب ځت و نازانم چی دیکه یشی خستبووه تو ځی جانتا سرشانیه شین ځامانه "فیتن ځس فرست" له سر نووسراوه کهی و ځی دووری گرتبووه بهر. نه و ځواره مه یله و خه مگین و مه لووله ههستی ځی ځاگرت، له ناو سیننه یدا، گو ځی له ز ځه و زایه ځی وردوخاشبوونی شت ځکی ناوازه کرد، نازار چاوی تواند بووه وه، له م ځایه هکلیدا به دوا ځ ژماره کهی نیهادی برایدا گه ځا، چاوه کانی که شه نگ و دیشی ملکه چی بځباریی ببوو، هیچی بځ نه درکاند، هر پځی گوت: تاسه ی بینینی مندا ځه کان ته نگیان پځ هه ځنیووم. نه ویش بځدهر به ستانه گوتی: با ځ تڼ مبیله که له ناوچه ی پیشه سازی بځنمه وه، سهردانیت ده که ین .. ه ځنده ی دی دځی گوشرا و دنیای لا ځه ش تر بوو، ده نگی نا ځه زاییه ځ له ناوه وه یدا خر ځشا و تا گه یشته دهره وه وه کو دوا هه ناسه کانی ناو زینگده ر ځ کزکز هه ځگه ځا: چیم بځت نه کرد؟! ئیدی ده سته بځ ځه شمی گریان ځکی به کو ځا به ره ځدا بوو .. دوا ی قه دهر ځڼ به س ځزه وه گوتی: کهی دنیا و ابو؟! نه گهر بمزانیا به بځ چوونه ژرر ځگیش نه ده ها تمه وه ځره!! به ځام تازه چی؟

ځوواره یه کی تاب ځی نووته ځ له چاوماندا ځی دا ځده دا، به بځ ه ځزیه کی ئیفلیج ئاساوه هه ستا، گڼ ځپه کهی دایسان و دیواره که بوو به گڼ چان و بځ لای نو ځنه کان بردی، له تو ځی دځشه کځکی ئیسفه نجی ته نک هه ځگه ځاوی ژری ژره وه دا ده فته ره کهی دهرهانی، بزه یه کی به گیانه ځا له ځو ځژی له سر له ځو وشک بوو، وه ځ نه و هی گا ځته جا ځانه به ځی بځت: ځ ځ ځ پاره نییه، بځچی ناوها له تو ځی نه و نو ځنانه ته قهتت کردووه، جا کځ به ته نگ ده فته ره کځن ځه وه یه که ش ته نگی پځ هه ځنیووه و بز ځکاندوو ځتی؟ نه و سهر کځ نه یه نازار ځکی قامچی گه ی ځنی به دهر وونیدا پهرش وبځا و کرده وه، ه ځواش ه ځواش بهرگه کهی ناوه ځا کرده وه و که و ته وره ور، وه ځ بځی دووباره له و پځوه ندیه کور تخایه نه دا ناماده بځته وه، که و ته هه ناسه دان ځکی ئاسایی و جځش ځکی ساخته ی تځگه ځا، وه ځ نه و هی جار ځکی که توو ځه ځدرا بځته نه و سهر و به نده ی نه وسا ..

بهر له‌وه‌یش به نش‌وی سهره‌اته‌کان ش‌م بکاته‌ خواره‌وه، بوو به خانه‌خو‌ی گریان. سهر نه‌بوو، چونکه ده‌م‌ک بوو ده‌مزانی نه‌وانه‌ی که نزیک‌بوونه‌وه‌ی مهرگی خ‌یانیان لا ئاشکرایه، زوو زوو ده‌سته‌ویه‌خه‌ی گریان ده‌بنه‌وه، ته‌نانه‌ت تا ده‌مرن به بارت‌ه‌قای هه‌موو ته‌مه‌نیان فرم‌سک شاباش ده‌که‌ن. ئیتر باسی ئه‌و ئ‌ژه‌ی کرد که له‌ پ‌چه‌که‌ی دادگای گه‌وره‌ی شار و سینه‌ما عه‌له‌م‌نی خوال‌خ‌شبوودا بینیتی، به‌و کووچه‌یه‌ی که نانی ج‌ و ترشیات و گیراو‌ه‌ی فه‌لاف‌ل و شتی تریش ده‌فر‌شن وه‌ک تارمایی ونبوویت، مه‌راق‌ی د‌زینه‌وه‌ت سهرله‌نو‌ خ‌شاندی، تینو‌تییه‌ک ل‌وه‌کانی کرد به سنووری زراو‌کی وش‌ک هه‌گه‌او، به‌ام ت‌هه‌چووه‌وه و گوتی: ده‌تگ‌ د‌وه‌زمه‌یه‌ک م‌خی ناو ئ‌سکه‌کانیان هه‌م‌ژیم و جوو‌لانه‌وه‌ی ئه‌و هه‌موو سا‌ه‌ی له‌یاد برده‌مه‌وه، که‌سیره بووم، وه‌ک ئه‌وه‌ی ته‌ن‌ک یان شت‌کی ک‌ه‌ک بم، نه‌کارام یه‌ک مللیمه‌تر چییه‌ ببزو‌م. بیرم کرده‌وه، که‌واته ئه‌و هه‌موو ژنه‌یش که که‌وته‌ن نش‌وی ژیانمه‌وه پ‌یان نه‌کرا ک‌ای بکه‌نه‌وه، ئه‌مه ئه‌گه‌رچی چرکه‌سات‌ک در‌ژه‌ی ک‌شا، که‌چی به‌قه‌ده‌ر ئه‌به‌د ب‌ک‌تا بوو، ئای! ئه‌و شته‌ ب‌ک‌تایانه له‌ ژیان‌ی مر‌ف‌دا چهند که‌من! ئیتر هاتمه‌وه سهر‌خ‌ و به‌هه‌داوان به‌هه‌موو ئاقاره‌کاندا که‌وته‌م چاوگ‌ان، به‌یه‌که به‌یه‌که‌ی دوکانه‌کاندا سهرم برده‌ ژووره‌وه، ل‌ هووده‌یه‌کم ده‌سته‌بهر نه‌کرد. ده‌ست‌کی نیگه‌رانی به‌ج‌دی ده‌فته‌ره‌ ماندوو‌ه‌که‌دا ه‌نا، وه‌ک ئه‌وه‌ی ده‌ست به‌سهر گ‌ژوگیایه‌کی نه‌رمون‌دا ب‌ن‌ت، هه‌ستی کرد ده‌فته‌ره‌که‌ی ئه‌و به‌ه‌اره‌یه که به‌در‌ژایی ئه‌و سا‌لانه‌ی ده‌ربه‌ده‌ری و تاراوگه‌نشینی ئاره‌زووی کردوو‌ه له‌ تانوپ‌ای ژیانیدا ده‌ربکه‌وت و هه‌رگیزیش ده‌رنه‌که‌وتوو‌ه.

ئه‌و شه‌وه که بینیم، شانه‌کانی لارلار ببوونه‌وه، ده‌تگ‌ تابووتی خ‌شه‌ویست‌کیان هه‌گرتوو‌ه، کات‌کی ز‌ر گوزه‌را به‌ر له‌وه‌ی ب‌ت‌: من ب‌ه‌ووده به‌و ک‌ان و شو‌لانه‌دا ده‌گه‌م‌ که پ‌شتم ت‌یان کرد و هه‌موو شت‌ک‌یش هه‌ر ئه‌و کاته له‌بارچوو! چ‌ن نه‌مزانی؟ که من ل‌ره ئ‌یشتم ئیتر هه‌موو شت‌کم مرد، ته‌نها و ته‌نها حه‌سره‌ته حه‌وت ئ‌حه‌کانم نه‌بن. چ‌ن درکم به‌وه نه‌کرد که ب‌یاری وا به‌رده‌وامیی به‌گه‌مه‌کانی سهرنو‌شت ده‌به‌خش‌ت، چ‌ن؟

ز‌ری نه‌خایاند ت‌فکرینی ز‌ر چ‌وپ‌ بووه‌وه، سهرزه‌نشست بوو به‌د‌نده‌یه‌کی برسی و چاوی ل‌ زه‌ق کرده‌وه. ئاخ‌ چ‌ن ژیان و ئه‌و په‌نجا و س‌ سا‌ه‌ی ته‌مه‌نه‌ با‌برده‌ه‌که‌ی له‌و یاده‌وه‌رییه‌ ب‌ده‌نگانه‌ی سهر لاپه‌ه‌ی ده‌فته‌ره‌شه‌که‌ته‌که‌ی بنه‌ و بارگه‌یان خستبوو؟ ئه‌و چهند مانگه‌ ئاو‌ته به‌ ترس و له‌رز و چ‌ژ و خ‌شی خ‌دزینه‌وه له‌ کام‌ل‌رای پیسی ئیره‌یی کاره‌کان و ژاوه‌ و پ‌اوپ‌ له‌ ژیان و سهرده‌ره‌ل‌نانی ئازوه‌ری ئ‌ت‌مبيله‌کان و فیکه‌ ک‌شان و ه‌ن ل‌دانیان هه‌ر ته‌نها له‌بهر

ئەوئەى دوو دەستى شەرمەن چىوونە كلىلە، دوو ەوئەى پەنجە نەختە يارايەكيان تەگە ەبوو ەشە ەك بگرن.. لە ەموو شتەك شەلگىر تر بوو! چما قەتاوقت ئەوئەى لەياد نەپەنى دەبوو كە چەن شوفا ەك وتبوو: كچە ئەو كەسەيە چىيە تە بەگەى كەوتوو، وەرە بە شەرت لە بەرزترىن تر ەكەوئەى دنيا بىيە.. ئەوئەى ئاوەك بوو لە ژيانى خەى دايەوئەى و ەەر تەنھا ئەو چەند مانگە لەناو پانتايى ياديدا قورسايان بەگە ەيەوئەى، لەناو ەبردووئەى كى بەكو ەرەوئەى و جەنگ و سەربازيەكى ەكەش قانگدراو، بە ە! ئەو چەند مانگە بەهاوتايەيان تەفروتونا كەرد و تەنانت نەيانەشت تواناي بىرلەكەردنەوئەىشى بملەت.. ئەوئەى تانە كە دەچەتەوئەى ناو مەزراى يادوئەىريەكانى لەپشت خەىوئەى زىوانى سى سا ەئاوئەى و سەرگەردانى و تا ەاو چەشتن دەدوورەتەوئەى، نازانەت ەئەى ژن نە ەئەى بچەى بگەتەوئەى، ئەى ەاوسەرنەگىريەكەى تە، لەبەردەم ئەوئەىشدا دەشداماوە! دەيەوئەى بە ەستەيەكى سادە خەى قايل بكات، لەو ەستانەى كە لە فەلىمەكاندا دەربارەى خەشەويستى دەوترەت و تا ئەوئەى ەشى سوواون، كەچەى.. ناتوانەت.

ەخەى خەرىكبوو ياخەى دەبوو. ەستى كەرد گريانەكى ەانەگەيەنراو لە ەوئەىدا دەت و دەچەت، تەماوئەى بە ەنسكە وتى: پەم وت وەرە با بە ەن.. ئەگەر لەگە ەمدا بەهاتبايە نەماندە ەشت قەدەر لەسەر حسەبى ئەمە بەردەوامى بەستەمەكانى خەى بدات. ئىدى بە چاوى لە ەوئەى لەو دەفتەرەى ەوانى كە بە كەشكە ەى شاعىرانى سەدەى نەزدە دەچوو، دەستخەتى شىپرزەى خەى شەيدايى ئەو كاتانەى ەئەى ەوئەى ياد، بەر لە ەر شتەك سەبرى بەروار و مەژووەكانى كەرد، كە ئامازەيان بەدوا سا ەپەيمانگەى...و سەرەتاي بە سەربازگرتنەكەى دەدا. كونە لووتەكانى نەختەك گۆشاد بوونەوئەى، دەيەويست بەنى شتەكى سەير و سەمەرە بكات، شتەك بە ەا ەاوى ئەو و شانە بچەت كە ئەشق بەرزيان دەكاتەوئەى، ئەوانەى كە لەبەردەم ئەشقدا ئەركەكانى خەىيان بىردەچەتەوئەى و دەبنە بەسەى كەى خالىس و پەتەى.. بە ەام ەيچ بەن و بەرامەيەكى جياوازى ەئەى لووشى، چونكە سا ەدەجاو و شەواوئەىكان ەوخسارى يادوئەى و شتەكانى ەئاوئەىشان شەمزاندبوو، بەيە بە تاسووقەوئەى، بە ئە ەاوە كەوتە ناو ياداشتەكان، قەت ەئەى بە سەنگو سووژ نەببوو، ئاكام بەى دەركەوت ئەمانە ەمووى ەينى تەن، تە.. ئىدى پە بە دەم ەاوارى كەرد: تانبا، تانبا تە لەكوئەيت؟

ئەو شەوئەى درەنگە قە ەچەپى سەيەكى نامە دايپەشى، دەتگە بە سەكە داغ دەكەت، و ەئەى ئەوئەىش ئەو دوانىوئەى ەي بە بىر ەاتەوئەى كە لە سەر پردەكەى خەباتەوئەى دە ەشتن پەى وتى: ئەمشەو بە ەادەيەك دەم توند و بەبار بوو، وەك بەئەيت ئاگردانەكى لە پەئەوو تژى بەت،

هـنډه‌ی نه‌ما بوو دان به شتـکی ناخانه بندت، وهـل ده‌ستبه‌جـ قسه‌یه‌کی باوکی له ئاوه‌زیدا زرینگایه‌وه، ده‌ستو برد هه‌نسکه‌کانی په‌رده‌پـش کرد، تـ له ناخیدا هه‌ستت به مملاندیـه‌ک کرد، بهـام وه‌کو کـسپـک به‌سهریدا بازت دا. ئه‌وه‌ت بـ گـایه‌وه که چـن له‌بهر دا غهـلـدان خاتـ سزای داوی و کـمهـ جلوبه‌رگی پـ ئوتوو کردوویت، که قـت ههـما یـجـگای ههـقرچان و به ئوتوووه‌وه چزانی پـوه دیار بوو، وتت: جارجار که قووـا به هـدمه‌دا ده‌چووم، زه‌فه‌ری پـده‌بردم، منیش له دنیا‌که‌ی خـمدا ده‌ستی تـم گرتیوو به‌ره‌و فـنکاییه‌ک ده‌یشتین. ئه‌وه دانپـدانانه‌که‌ی تـ بوو، بهـام ئه‌و، ئه‌و درـی له‌گهـا ترپه‌کانی خـی و به‌تـه‌کانی ئه‌و چهند شه‌وه‌ی پـشوو دا کرد که شایه‌دحای ئه‌و شیفته بوونه ناوازه‌یه‌ی بوون، که‌چی قسه‌که‌ی باوکی بوو به به‌ربه‌ست، نه‌یشیزانی بـچی متمانه‌ی به‌و گوزاره‌یه‌ی باوکی کرد که زوو زوو ده‌یگوت: هه‌موو شتـکت بـ ئافره‌ت مه‌درکـنه. تا ییه‌کی کتوپـ وه‌کو لیک زایه ناو ده‌می، خـزگه‌یه‌کی دیکه‌ی خواست، وهـل کارله‌کار ترازابوو، تازه نه‌یده‌توانی هیچ شتـکی ئه‌و تـپه‌یوو بگـت. چونکه هه‌ستی کرد په‌یکه‌رکی کـنکریتییه و له قاـبـکی وادا دا ئـراوه ئیتر هیچی له‌گهـا دا ناکرـت. هزی کرد ده‌مه‌ته‌قـیه‌ک له‌گهـا باوکیدا بکات، پـی وتم: فایق، فایق، سبه‌ینـ بمبه‌ره سهرقه‌بران. له‌و که‌وته سهرزه‌نشت و ده‌رده‌دا، زـوانه‌که له دووره‌وه ده‌رکه‌وت، چنگ له‌سهرشان به‌ره‌و ئـمه‌هات و یه‌کسهر وتی: ده‌مـکه که‌سم له‌سهر ئـم گـه نه‌دیتوو، باش بوو بینیتانم، ئه‌گینا، ته‌ماشا چـن چـنی تلیساوه‌ته‌وه، ئه‌و قه‌برانه‌ی که له‌و حاـوباره‌دان سهرله‌نو ههـده‌درـنه‌وه و مردووی تازه‌یان تـدا ده‌نـئـرت، ئه‌گه‌ر ده‌تانه‌و وای لـ به‌سهر نه‌یه‌ت نـژه‌نی بکه‌نه‌وه، چونکه جـگای تر... ئه‌و قسانه زـر گوـیان ناـه‌حت نه‌کرد، چونکه سوور ده‌یزانی حـپاش ده‌رچوونی ئیدی هیچ په‌یوه‌ندییه‌ک به‌م دونیا‌یه‌وه به‌رقه‌رار ناکات.

که هاتینه‌وه، تا دره‌نگانـ هه‌ر لای بووم، دیسانه‌وه خـی اده‌ستی شه‌پـله‌کانی ده‌ریا خه‌یا ییه‌که‌ی ئه‌و وشانه کرده‌وه که ووپه‌له هـنگ میزاوی و دا هـزراوه‌کانی یاداشتنا مه‌که‌ی کردبووه ئاسمانـکی پاییزی و که‌وتبووه ژـر سـبه‌ری. به قورسیی لاپه‌ه‌کانی ههـده‌دایه‌وه، لاپه‌ه‌کان هه‌ر به‌چه‌رخي ئه‌و گالیسکه‌یه ده‌چوون که به گـایه‌کی تابـی دژوار و به‌رده‌اندا ده‌گوزه‌را، چونکه لـوانلـو بوون له‌و شتانه‌ی ته‌نانت ترپه‌کانیشیان هـوور ده‌کرده‌وه، هه‌ناسه‌کانیشیان ده‌خسته به‌رده‌م کـسپی بـاده و وایان لـده‌کرد بگه‌تـه‌وه ساته‌وه‌ختی نووسینی ئه‌و وشانه، ئه‌و وشانه‌ی که له یادی ئه‌ودا دووباره یه‌کیان ده‌گرته‌وه و ده‌بوون به‌دیمه‌ن، به‌کردار، به‌وـنه‌ی جووـاوه و ده‌یان

[illegible]